

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

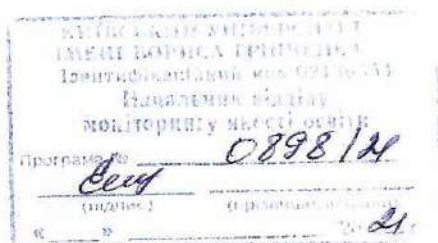
ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 08 » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕДАГУВАННЯ НАУКОВОЇ, НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОЇ ТА УЖИТКОВОЇ
ЛІТЕРАТУРИ

для студентів

спеціальності 061 Журналістика
освітньо-професійної програми Видавнича справа та редагування
освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

Розробник: Ус Тетяна Іванівна, викладач вищої категорії циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 31 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії *Олена Груздьева* Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
«01» *вересня* 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи *Зоя Гейхман* Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи *Яніна Карлінська* Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 2021/2021 н.р. (*О. Груздьева*), «*28*» *серпня* 2021 р., протокол № *1*

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни		
	денна форма навчання		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	6 /156		
Курс	3,4		
Семестр	5	6	7
Кількість змістових модулів з розподілом:	6		
Обсяг кредитів	2	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	52	52	52
Аудиторні	28	28	28
Модульний контроль	4	4	4
Семестровий контроль	-	-	+
Самостійна робота	20	20	20
Форма семестрового контролю	-		іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Редагування наукової, науково-популярної та ужиткової літератури» є опанування студентами методики і практичних навичок редагування наукових, науково-популярних та ужиткових видань.

Завдання дисципліни – допомогти студенту засвоїти теоретичні знання, необхідні для редагування видань відповідної тематики; опанувати логічну структуру, композицію та стилістичні особливості відповідних текстів, виробити практичні навички редагування наукової, науково-популярної та ужиткової літератури.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають набути загальні компетентності:

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку інформаційної діяльності та комунікацій, їхнього місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою для професійної діяльності;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним, генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність працювати в команді;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

- *Здатність до теоретичного осмислення специфіки процесу редагування, вироблення практичних навичок з редагування текстів різних стилів;*
- *системне уявлення про книжкову справу в цілому і в Україні зокрема;*
- *розуміння процесу перевтілення авторського задуму в конкретний вид видавничої продукції;*
- *знання специфіки процесу редагування наукової та науково-популярної літератури;*
- *готовність створювати концепцію видання, формувати тематичний репертуар видавництва;*
- *здатність до розуміння текстів ЗМІ різного обсягу, до розкриття імпліцитної інформації, що міститься в них;*
- *володіння практичними навичками використання комп'ютерних технологій та комп'ютерного дизайну для створення електронного та друкованого продукту;*
- *готовність здійснювати технічне редагування текстів різних жанрів і форматів;*
- *уміння виготовляти макет видання, укласти й оформити вхідні та вихідні відомості видання.*

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть володіти

знаннями про:

- типологію наукових, науково-популярних та ужиткових видань;
- сутність і зміст редагування наукових, науково-популярних та ужиткових видань;
- особливості роботи редактора на всіх етапах редакційно-видавничого процесу;
- аспекти комп'ютеризації роботи редактора з науковими, науково-популярними та ужитковими виданнями;
- головні завдання в редагуванні наукових, науково-популярних та ужиткових видань;
- редагування перекладів наукової, науково-популярної та ужиткової літератури;
- редагування перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури;

умітимуть:

- редагувати тексти наукової, науково-популярної та ужиткової літератури, враховуючи необхідні правила та норми;
- працювати з авторськими оригіналами відповідних текстів на всіх редакційних етапах;

- добирати й фахово оцінювати ілюстративний матеріал, необхідний для супроводу наукових і науково-популярних текстів;
- застосовувати редагування наукової, науково-популярної та ужиткової літератури, враховуючи особливості сприйняття інформації цільовою аудиторією;
- одержувати дані й аналізувати вплив, який здійснює відповідна література в межах цільової аудиторії;

редагуватимуть:

- наукові видання;
- науково-популярні видання;
- переклади та перевидання;
- наукові, науково-популярні та ужиткові тексти для публікації в мережі інтернет;

виконуватимуть:

- обов'язки наукового редактора;
- редакторське опрацювання різних за цільовим та читацьким призначенням науково-популярних видань;
- підготовку наукових та науково-популярних текстів для публікації в мережі інтернет;
- комп'ютерне редагування наукових, науково-популярних та ужиткових текстів;

володітимуть:

- методикою аналізу й редагування наукових, науково-популярних та ужиткових текстів;
- комплексом знань основних етапів редагування різних видів наукової і науково-популярної літератури;

аналізуватимуть:

- аспекти редагування перекладів, перевидань та інтернет-публікацій наукових, науково-популярних та ужиткових текстів;
- основні терміни і визначення;
- структурний підхід у редагуванні наукових, науково-популярних та ужиткових текстів;
- критерії редакторської оцінки наукових, науково-популярних та ужиткових матеріалів;

організовуватимуть:

- відбір інформації та систематизацію матеріалу для створення наукових, науково-популярних та ужиткових видань;
- супровід інтернет-публікацій наукових, науково-популярних та ужиткових текстів ілюстративним матеріалом;

створюватимуть:

- наукові і науково-популярні видання.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
лекції		практ.	сем.	пк	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Основні етапи формування української наукової, науково-популярної та ужиткової літератури							
Тема 1. Перекладна наукова література VIII-XII століття	2	2					
Тема 2. Наукова література періоду відродження української нації (кінець XVI-XIX століття)	2		2				
Тема 3. Видавнича діяльність наукових товариств кінця XIX – першої третини XX століття. Початки академічного книговидання (1918-1928 рр.). Наукове книговидання «радянської доби»	4	2	2				
Тема 4. Аналіз видань сучасних видавництв та установ, що випускають наукову та науково-популярну літературу	14	2	2				10
Модульна контрольна робота 1.	2				2		
Разом за змістовим модулем 1.	24	6	6		2		10
Змістовий модуль 2. Класифікація наукових, науково-популярних та ужиткових видань							
Тема 1. Загальна характеристика жанрів наукової, науково-популярної та ужиткової літератури. Типологічний аналіз української наукової та науково-популярної періодики	4	2	2				
Тема 2. Наукова стаття: види, структура, вимоги до написання та редагування. Наукова доповідь, тези наукової доповіді, наукова рецензія	8	2	2				4
Тема 3. Дисертація: особливості написання та редагування	6	2	2				2
Тема 4. Науково-популярна стаття, науково-популярний огляд: структура, особливості мовностилістичного оформлення, відмінності від наукової статті та аналітичного огляду	8	2	2				4
Модульна контрольна робота 2.	2				2		
Разом за змістовим модулем 2.	28	8	8		2		10
Разом за 5 семестр	52	14	14		4		20
Змістовий модуль 3. Етапність, структурний підхід та норми редагування наукових, науково-популярних та ужиткових видань							
Тема 1. Ознайомчий, редакційний та виробничий етапи у роботі редактора з текстами наукової, науково-популярної та ужиткової літератури	9	2	2				5
Тема 2. Складові структурного підходу у редагуванні наукових, науково-популярних та ужиткових видань (наскрізне читання,	9	2	2				5

аспекти комплектності, уніфікація структури, вступна та заключна частини)							
Тема 3. Норми редагування наукових, науково-популярних та ужиткових текстів	4	2	2				
Модульна контрольна робота 3.	2				2		
Разом за змістовим модулем 3.	24	6	6		2		10
Змістовий модуль 4. Особливості реферування наукових статей							
Тема 1. Сутність реферування. Особливості структури і складання реферату	4	2	2				
Тема 2. Класифікація рефератів. Методика реферування	4	2	2				
Тема 3. Процес та етапи реферування	4	2	2				
Тема 4. Особливості реферування різних видів документів	14	2	2				10
Модульна контрольна робота 4.	2				2		
Разом за змістовим модулем 4.	28	8	8		2		10
Разом за 6 семестр							
	52	14	14		4		20
Змістовий модуль 5. Редагування перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури							
Тема 1. Загальна характеристика перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури	4	2	2				
Тема 2. Особливості підготовки перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури.	10	2	2				6
Тема 3. виправлені, доповнені та перероблені видання наукової, науково-популярної та ужиткової літератури	4	2	2				
Тема 4. Особливості художньо-технічного опрацювання перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури	10	2	2				6
Модульна контрольна робота 5.	2				2		
Разом за змістовим модулем 5.	30	8	8		2		12
Змістовий модуль 6. Редагування перекладів наукової, науково-популярної та ужиткової літератури							
Тема 1. Сутність авторського, авторизованого, адаптованого та підрядкового перекладу наукової, науково-популярної та ужиткової літератури	4	2	2				
Тема 2. Поняття «перекладацька трансформація». Перестановка, заміна, додавання, опущення в роботі над перекладом	8	2	2				4
Тема 3. Поняття «якість перекладу». Формальні та кількісні характеристики	8	2	2				4

якісного перекладу.						
Модульна контрольна робота 6.	2				2	
Разом за змістовим модулем 6.	22	6	6		2	8
Разом за 7 семестр	52	14	14		4	20
Усього годин	156	42	42		12	60

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні етапи формування української наукової, науково-популярної та ужиткової літератури

Тема 1. Перекладна наукова література VIII-XII століття

Перекладна та позичена література. Богослужбова література. Релігійна література. Апокрифи. Світська література. Зародження наукової літератури, повістярство, вірші. Джерела перекладної та позиченої літератури.

Основні поняття: християнізація Русі, переклади, літопис «Молениє Даниїла», «Апракос», «П'ятикнижжя», переклад світової історії Іоана Малали, «Хроніка» Георгія Амартола, «Історія Палестини» Йосипа Флавія.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 5

Додаткова: 3, 4

Тема 2. Наукова література періоду відродження української нації (кінець XVI-XIX століття)

Перший етап національного відродження. «Енеїда» Івана Котляревського. Концепція національної свідомості. Ідеї німецького філософа і письменника-просвітителя Йоганна Гердера. Другий етап національного відродження.

Основні поняття: козацтво, інтелігенція, перші університети, національна свідомість, Головна Руська Рада.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 5

Додаткова: 3, 9.

Тема 3. Видавнича діяльність наукових товариств кінця XIX – першої третини XX століття. Початки академічного книговидання (1918-1928 рр.). Наукове книговидання «радянської доби»

Становлення української журналістики XIX ст. Видавнича справа в Україні 1914 – 1917 років. Ситуація з українським друком напередодні лютневої революції 1917 р. Кам'янець-Подільський як видавничий та книгознавчий центр УНР. Видавнича справа в Україні у радянський час.

Основні поняття: книготворення, друкарство, книжкова справа, український друк, цензура, видавнича справа, Україна, радянський час, видавничий репертуар, українська журналістика.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 5

Додаткова: 3, 9

Тема 4. Аналіз видань сучасних видавництв та установ, що випускають наукову та науково-популярну літературу

Видавнича діяльність Національної академії наук України. Проект «Наукова книга». Проект «Словники України». Параметри академічного книговидання. Видавничий дім «Академперіодика». Напрями діяльності.

Основні поняття: науково-популярна і навчальна література, «Наукова книга для молодих учених», енциклопедичні видання, наукові видання, «Енциклопедія історії України».

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 5

Додаткова: 3, 6

Змістовий модуль 2. Класифікація наукових, науково-популярних та ужиткових видань

Тема 1. Загальна характеристика жанрів наукової, науково-популярної та ужиткової літератури. Типологічний аналіз української наукової та науково-популярної періодики

Поняття наукового, науково-популярного та ужиткового видання. Види наукових видань. Науковий журнал як вид наукової періодичної літератури. Цільове призначення науково-популярних видань.

Основні поняття: наукова періодична література, наукова неперіодична література, автореферат дисертації, матеріали конференцій, тези доповідей наукової конференції, збірник наукових праць.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1

Додаткова: 4, 9

Тема 2. Наукова стаття: види, структура, вимоги до написання та редагування. Наукова доповідь, тези наукової доповіді, наукова рецензія

Функції наукової статті. Вимоги до підготовки наукової статті. Мова наукової статті. Класифікація наукових статей. Логічна схема наукової доповіді. Правила підготовки тез наукової доповіді. Основні тематичні блоки наукової рецензії.

Основні поняття: тема статті, аналіз, план статті; дослідницька стаття, презентаційна стаття, оцінна стаття, комунікаційна стаття, атестаційна стаття.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 4

Додаткова: 1, 10

Тема 3. Дисертація: особливості написання та редагування

Структура дисертації. Понятійний апарат вступу дисертаційної роботи.

Основні поняття: автореферат дисертації, дисертація кандидата наук, дисертація доктора наук, відгуки на дисертацію.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 4

Додаткова: 1, 5

Тема 4. Науково-популярна стаття, науково-популярний огляд: структура, особливості мовностилістичного оформлення, відмінності від наукової статті та аналітичного огляду

Призначення науково-популярної статті. Структура науково-популярної статті. Мова науково-популярного огляду. Аналітичний огляд як інформаційна модель вирішення поставленої проблеми.

Основні поняття: конфліктна (проблемна) ситуація, текстівки, зображальні елементи, елементи орієнтації.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 4

Додаткова: 10

Змістовий модуль 3. Етапність, структурний підхід та норми редагування наукових, науково-популярних та ужиткових видань

Тема 1. Ознайомчий, редакційний та виробничий етапи у роботі редактора з текстами наукової, науково-популярної та ужиткової літератури

Поняття редакційно-видавничого процесу. Етапи редакційно-видавничого процесу: підготовчий, редакційний, виробничий, маркетинговий. Виробничий етап редакційно-видавничого процесу. Коректура. Основні поняття виробничого етапу. Перегляд чистих аркушів, сигнального примірника і затвердження його всіма відповідальними особами як завершальний момент виробничого етапу.

Основні поняття: автор, видавничий оригінал, рецензування, перше читання, літературне редагування, технічне редагування, верстка, читання верстки, виведення верстки на папір, звірка, виведення оригінал-макета на плівки, художнє оформлення, комплектність оригіналу, поліграфія, реалізація видавничої продукції.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 2

Додаткова: 1, 5

Тема 2. Складові структурного підходу у редагуванні наукових, науково-популярних та ужиткових видань

Перше, наскрізне читання авторського оригіналу. Аспекти комплектності наукових, науково-популярних та ужиткових текстів. Робота над композицією авторського оригіналу. Уявлення про заголовки наукових, науково-популярних та ужиткових текстів. Визначення єдиного стилю представлення тексту. Робота із вступною, заключною та службовою частинами видання.

Основні поняття: авторський оригінал, комплектність, композиція авторського оригіналу, заголовки, стиль представлення тексту, вступна, заключна та службова частини видання.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 2

Додаткова: 1, 5

Тема 3. Норми редагування наукових, науково-популярних та ужиткових текстів

Поняття норми редагування. Структура норми. Типи норм. Поняття зафіксованих і незафіксованих норм. Об'єктивні та суб'єктивні норми. Налаштовувані й неналаштовувані норми. Загальні й галузеві норми. Встановлені й невстановлені норми.

Основні поняття: агент норми, адресат норми, зміст норми, характер норми, умови норми, можливі наслідки невиконання певної норми; параметри, списки, шаблони або зразки, структура чи моделі, положення норм.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 2,3

Додаткова: 1, 2, 5

Змістовий модуль 4. Особливості реферування наукових статей

Тема 1. Сутність реферування. Особливості структури і складання реферату

Реферат: поняття, призначення, функції. Основні функції рефератів. Продуктивні і репродуктивні реферати

Основні поняття: реферат-доповідь, реферат-огляд; реферат-конспект, реферат-резюме; інформаційна, індикативна, пошукова, адресна, довідкова, науково-комунікативна, сигнальна, прогностична функції та функція індексування рефератів.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 4

Додаткова: 5,10

Тема 2. Класифікація рефератів. Методика та процес реферування

Ознаки, за якими класифікуються реферати. Призначення рефератів. Кількість охоплених джерел. Класифікація рефератів залежно від методу викладу матеріалу. Класифікація рефератів за формою. Сутність реферування, методика та процес. Етап реферативного аналізу. Етап синтезування виявленої інформації. Складання тексту реферату.

Основні поняття: інформативні, індикативні реферати, аспектні реферати, монографічні та зведені реферати, загальні, цільові реферати, реферати-екстракти, перефразовані реферати, текстові, бланкові реферати, заголовок, текст, довідковий апарат реферату, ознайомлювальне, вивчальне, реферативне читання.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 4

Додаткова: 5,10

Тема 3. Особливості реферування різних видів документів

Реферування статей. Реферування книг. Реферування звітної науково-технічної й дослідно-конструкторської документації. Реферування описів винаходів. Аспекти змісту опису винаходу.

Основні поняття: пристатейні реферати, короткі та розширені реферати для реферативних журналів, розширені реферати для видань експрес-інформації, анкетний метод реферування, об'єкт (предмет) винаходу; призначення і галузь використання винаходу; суть винаходу і мета.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 4

Додаткова: 5,10

Змістовий модуль 5. Редагування перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури

Тема 1. Загальна характеристика перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури

Види перевидань: стереотипне, факсимільне, виправлене, доповнене, перероблене.

Основні поняття: змістова частина перевидання; факсимільне перевидання, стереотипне перевидання, виправлене перевидання, доповнене перевидання, переглянуте перевидання; прижиттєве видання автора, сучасні твори.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 5

Додаткова: 5,8

Тема 2. Особливості підготовки перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури.

Особливості редакторської роботи над змістовою та службовою частинами. Критерії відбору та проблематика творів для перевидання. Перевидання раритетних, рідкісних видань із золотого фонду української видавничої справи, заборонених раніше з ідеологічних причин творів із колишніх спецфондів або вперше надрукованих в українській діаспорі.

Основні поняття: головні критерії відбору творів для перевидання в умовах ринку; види літератури, перевидання різних видів літератури; раритетні, рідкісні видання, класика української та зарубіжної літератури, навчальна література.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 5

Додаткова: 5,8

Тема 3. Виправлені, доповнені та перероблені видання наукової, науково-популярної та ужиткової літератури

Особливості виправлених, доповнених та перероблених видань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури.

Основні поняття: Перевидання навчальної літератури, класики української та зарубіжної літератури, виробничої і професійно зорієнтованої літератури.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 5

Додаткова: 5,8

Тема 4. Особливості художньо-технічного опрацювання перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури

Розроблення концепції оформлення перевидань. Етапи процесу оформлення перевидань: підготовчий етап, етап виконання та редагування оригіналів оформлення, композиційно-технічний етап.

Основні поняття: службова частина видання, вихідні дані, випускові відомості, складання та верстка.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 5

Додаткова: 5,8

Змістовий модуль 6. Редагування перекладів наукової, науково-популярної та ужиткової літератури

Тема 1. Сутність авторського, авторизованого, адаптованого та підрядкового перекладу наукової, науково-популярної та ужиткової літератури

Різновиди писемного перекладу: авторський, авторизований, адаптований, підрядковий. Скорочений переклад. Залежність редакторської роботи над перекладом від призначення тексту.

Основні поняття: перекладознавчий мінімум, перекладне видання, першотвір.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 2,3

Додаткова: 5,8

Тема 2. Поняття «перекладацька трансформація». Перестановка, заміна, додавання, опущення в роботі над перекладом

Міжмовні перетворення з метою досягнення перекладацької еквівалентності. Типи перекладацьких трансформацій.

Основні поняття: морфологічні, синтаксичні, стилістичні, семантичні та змішані перекладацькі трансформації, адекватність та еквівалентність перекладу.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 2,3

Додаткова: 5,8

Тема 3. Поняття «якість перекладу». Формальні та кількісні характеристики якісного перекладу

Переклад. Види перекладу. Основні різновиди перекладу. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою. Сукупність вимог, що висувуються до якості перекладу. Норми перекладу. Оцінка якості перекладу. Формальні та кількісні характеристики якісного перекладу.

Основні поняття: адекватний, еквівалентний, точний, буквальний, вільний переклади.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) : 1, 2,3

Додаткова: 5,8

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	3	3	4	4	4	4	3	3
2. Відвідування практичних занять	1	3	3	4	4	3	3	4	4	4	4	3	3
3. Робота на практичному занятті	10	3	30	4	40	3	30	4	40	4	40	3	30
4. Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	3	15	2	10	2	10	2	10	2	10
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			66		88		71		83		83		71
Максимальна кількість балів	462												
Розрахунок коефіцієнта	462:60=7,7			7,7									

Студент допускається до іспиту за умови виконання навчального плану та накопичення мінімальної кількості балів – 35.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Тема 1. Аналіз видань сучасних видавництв та установ, що випускають наукову та науково-популярну літературу (10 год)

1. Проаналізуйте видання Національної академії наук України. Схарактеризуйте видання «Національний атлас України» (2007).

2. Проаналізуйте літературу видавництва «Академперіодика». Схарактеризуйте декілька наукових збірників (на вибір) цього видавництва.

3. Надайте інформацію у вигляді таблиці про напрями діяльності «Академперіодики».

Тема 2. Наукова стаття: види, структура, вимоги до написання та редагування. Наукова доповідь, тези наукової доповіді, наукова рецензія (4 год)

1. Складіть тези наукової статті (на вибір).

2. Напишіть рецензію на статтю (на вибір). Зазначте структурні елементи рецензії.

Тема 3. Дисертація: особливості написання та редагування (2 год)

- У вигляді таблиці надайте універсальну структурно-функціональну модель дисертаційної роботи.

Тема 4. Науково-популярна стаття, науково-популярний огляд: структура, особливості мовностилістичного оформлення, відмінності від наукової статті та аналітичного огляду (4 год)

1. Проаналізуйте наукову та науково-популярну статтю (на вибір). Зазначте відмінності.

2. Проаналізуйте науково-популярний огляд та аналітичний (на вибір). Зазначте відмінності.

Тема 5. Ознайомчий, редакційний та виробничий етапи у роботі редактора з текстами наукової, науково-популярної та ужиткової літератури (5 год)

- Оберіть наукове (науково-популярне) видання. У вигляді таблиці подайте інформацію:

1) актуальність теми, ступінь оригінальності роботи, її місце в асортименті літератури, на якого читача вона розрахована; 2) відповідність ілюстрацій темі; 3) стрункість і логічність структури, рівномірний розподіл тексту між розділами і частинами, послідовність частин, розділів, глав, параграфів, відповідність змісту і структури рукопису, стиль викладу і мова рукопису.

Тема 6. Складові структурного підходу у редагуванні наукових, науково-популярних та ужиткових видань (наскрізне читання, аспекти комплектності, уніфікація структури, вступна та заключна частини) (5 год)

- Оберіть наукове видання, наприклад, монографію. Уважно прочитайте і проаналізуйте організацію викладу матеріалу: логічність, поєднання форми і змісту, доцільність термінів, наявність вступної та заключної частин.

Тема 7. Процес та етапи реферування (10 год)

Проаналізуйте декілька наукових робіт і складіть інформативний реферат.

Тема 8. Особливості реферування різних видів документів (10 год)

1. Проаналізуйте декілька реферативних журналів (на вибір) і віднайдіть у них приклади реферату-конспекту (5), реферату-резюме (5).

2. Оберіть первинний документ (на вибір). Створіть до нього монографічний реферат.

Тема 9. Особливості підготовки перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури. Виправлені, доповнені та перероблені видання наукової, науково-популярної та ужиткової літератури (6 год)

- Наведіть інформацію у вигляді таблиці про основні етапи підготовки наукової, науково-популярної та ужиткової літератури до перевидань. Проаналізуйте ці етапи.

Тема 10. Особливості художньо-технічного опрацювання перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури (6 год)

- Оберіть декілька перевидань наукової літератури і проаналізуйте їхнє художнє оформлення.

Тема 11. Поняття «перекладацька трансформація». Перестановка, заміна, додавання, опущення в роботі над перекладом (4 год)

- Наведіть приклади перестановки, заміни, додавання, опущення у роботі над перекладом (4 приклади).

Тема 12. Поняття «якість перекладу». Формальні та кількісні характеристики якісного перекладу (4 год)

- Визначіть основні типи помилок під час оцінювання якості конкретного перекладу (на вибір).

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі перевірки самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу;
- вміння використовувати теоретичні знання у процесі виконання практичних завдань;
- обґрунтованість та логічність викладення матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів відповідно до вимог.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

<i>Максимальна кількість балів - 25</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
25 - 20	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19 - 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 - 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, ведення таблиці, модульна контрольна робота.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: письмова. Екзамен у формі письмового тестування з практичним завданням. Максимальна кількість балів: 40 балів. Критерії оцінювання: тестування – 20 балів. Кожне завдання оцінюється в один бал. Практичне завдання – 20 балів.

6.5. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю

1. Проаналізуйте редакторські прийоми популяризації науково-популярних видань.
2. Схарактеризуйте перспективи і проблеми розповсюдження науково-популярної періодики в Україні.
3. Висвітліть роль науково-популярної літератури у пропаганді знань.
4. Опишіть популяризацію наукових знань в контексті розвитку науково-популярної періодики.
5. Проаналізуйте художньо-технічне опрацювання перевидань наукової і науково-популярної літератури.
6. Розкрийте значення та роль ілюстрацій в науково-популярному виданні.
7. Проаналізуйте діяльність видавництва України, що спеціалізуються на випуску науково-популярної літератури (3-4 видавництва на вибір).
8. Опишіть допоміжну частину видання як засіб передачі лексики, яку неможливо перекласти.
9. Схарактеризуйте мовностилістичні особливості наукових і науково-популярних текстів.
10. Поясніть логіку редагування наукових, науково-популярних та ужиткових текстів.
11. Зазначте основні складові літературного, наукового та літературно-художнього редагування текстів наукової, науково-популярної та ужиткової літератури.
12. Поясніть використання термінів у наукових, науково-популярних та ужиткових текстах.
13. Проаналізуйте методи та практика пошуку перекладного твору.
14. Надайте загальну характеристику перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури.
15. Розкрийте проблематику та критерії добору творів для перевидання наукової, науково-популярної та ужиткової літератури.
16. Опишіть етапи редакційної роботи з науковими, науково-популярними та ужитковими текстами.
17. Схарактеризуйте роботу редактора із вступною та заключною частинами наукових, науково-популярних та ужиткових текстів.
18. Опишіть діяльність одного з українських видавництв, що спеціалізується на випуску науково-популярних видань: здобутки та проблеми.

19. Поясніть функції науково-популярних видань та прийоми популяризації викладу матеріалу.
20. Визначте категорію споживачів науково-популярних видань.
21. Проаналізуйте структуру наукового тексту (на вибір).
22. Надайте загальну типологічну характеристику наукових видань.
23. Проаналізуйте концепції науково-популярних журналів в Україні.
24. Схарактеризуйте роботу редактора над ілюстраціями до науково-популярних видань.
25. Перелічіть та проаналізуйте вимоги до мови і стилю наукових видань.
26. Проаналізуйте методикау підготовки до друку текстів для наукових та науково-популярних видань.
27. Опишіть етапи редакторського втручання у тексти наукової, науково-популярної та ужиткової літератури.
28. Схарактеризуйте зразки передмови та післямови як об'єкти роботи редактора перевидань наукової та науково-популярної літератури.
29. Проаналізуйте популяризаторську діяльність видатних українських вчених та громадських діячів (М. Грушевський, А. Кримський, В. Вернадський, П. Тутковський, М. Василенко, І. Пулюй, І. Рудницький, Грінченки, С. Русова, І. Огієнко).
30. Проаналізуйте етапи роботи редактора над науковим текстом.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90–100	Відмінно
B	82–89	Дуже добре
C	75–81	Добре
D	69–74	Задовільно
E	60–68	Достатньо
FX	35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Редагування наукової, науково-популярної та ужиткової літератури»

Разом: 156 год., лекції – 42 год., практичні заняття – 42 год.,

модульний контроль – 12 год., самостійна робота – 60 год.

Тиждень	Змістовий модуль 1.						Змістовий модуль 2.							
Модулі	Змістовий модуль 1.						Змістовий модуль 2.							
Назва модуля	Основні етапи формування української наукової, науково-популярної та ужиткової літератури						Класифікація наукових, науково-популярних та ужиткових видань							
Лекції	1		2		3		4		5		6		7	
Дати														
Теми лекцій	Перекладна наукова література		Видавнича діяльність наукових товариств		Аналіз видань сучасних видавництв та установ		Загальна характеристика жанрів		Наукова стаття: види, структура, вимоги		Дисертація: особливості написання		Науково-популярна стаття, огляд	
Теми практичних занять	Наукова література періоду відродження української нації		Видавнича діяльність наукових товариств		Аналіз видань сучасних видавництв та установ		Загальна характеристика жанрів		Наукова стаття: види, структура		Дисертація: особливості написання		Науково-популярна стаття, огляд	
Самостійна робота														
Контроль	Модульна контрольна робота 1.						Модульна контрольна робота 2.							

Тиждень														
Модулі	Змістовий модуль 3.						Змістовий модуль 4.							
Назва модуля	. Етапність, структурний підхід та норми редагування наукових, науково-популярних та ужиткових видань						Особливості реферування наукових статей							
Лекції	8		9		10		11		12		13		14	
Дати														
Теми лекцій	Ознайомчий, редакційний та виробничий етапи		Складові структурного підходу		Норми редагування текстів		Сутність реферування.		Класифікація рефератів.		Процес та етапи реферування		Особливості реферування різних видів документів	
Теми практичних занять		Ознайомчий, редакційний та виробничий етапи		Складові структурного підходу		Норми редагування текстів		Сутність реферування		Класифікація рефератів		Процес та етапи реферування		Особливості реферування різних видів документів
Самостійна робота														
Контроль	Модульна контрольна робота 3.						Модульна контрольна робота 4.							

Тиждень														
Модулі	Змістовий модуль 5.							Змістовий модуль 6.						
Назва модуля	Редагування перевидань наукової, науково-популярної та ужиткової літератури							Редагування перекладів наукової, науково-популярної та ужиткової літератури						
Лекції	15		16		17		18		19		20		21	
Дати														
Теми лекцій	Загальна характеристика перевидань		Особливості підготовки перевидань		Виправлені, доповнені та перероблені видання		Особливості художньо-технічного опрацювання перевидань		Сутність авторського, авторизованого перекладу		Поняття «перекладацька трансформація»		Поняття «якість перекладу»	
Теми практичних занять		Загальна характеристика перевидань		Особливості підготовки перевидань		Виправлені, доповнені та перероблені видання		Особливості художньо-технічного опрацювання перевидань		Сутність авторського, авторизованого перекладу		Поняття «перекладацька трансформація»		Поняття «якість перекладу»
Самостійна робота														
Контроль	Модульна контрольна робота 5.							Модульна контрольна робота 6.						
	Іспит													

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Жадько В. Журналістика та основи редакторської майстерності : навч. Посіб. К. : Знання, 2012. 271 с.
2. Капелюшний А. Стилїстика редагування журналістських текстів: Практичні заняття. Львів : Паїс, 2012. 543 с.
3. Літературне редагування: навч.-метод. посіб. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. К.: Паливода А. В., 2012. 141 с.
4. Сурмін Ю. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. К.: НАДУ, 2008. 184 с.
5. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця. 2-е вид. К.: Наша культура і наука, 2006. 560 с.

Додаткова:

1. Борко Т. Проблеми підготовки редакторів в українських виданнях. Вісник Житомирського державного університету. 2012. Вип. 3 (75): Педагогічні науки. С. 53.
2. Відоменко Д. Сучасні інформаційні системи управління видавництвом як чинник розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців з видавничої справи та редагування. Вісник Житомирського державного університету. 2014. Вип. 2 (740) : Педагогічні науки. С. 68.
3. Задорожна О. Українські матеріали на сторінках журналу «National Geographic Україна». Наукові записки Інституту журналістики : науковий збірник; КНУ імені Тараса Шевченка. К., 2013. Т. 52. Лип.-верес. С. 148–153.
4. Романчук О. Роль науково-популярної літератури у пропаганді знань. Вісник Львів. ун-ту. Сер. : Журналістика. Львів, 2011. Вип. 34. С. 188–194.
5. Шевченко В. Вимоги до оформлення наукових і науково-популярних видань. Вісник: Збірник наукових статей Київського міжнародного університету. Журналістика. Медіалінгвістика. Кінотелемистецтво. 2003. Вип. 2. С. 81–114.
6. Губенко Д. Українська аудиторія скучила за науково-популярним жанром. URL tag / науково-популярна преса (17.03.2013).
7. Добривечір В. Науково-популярні журнали в Україні: аналіз концепцій. URL: http://www-philology.univer.kharkov.ua/nauka/e_books/visnyk_1027/content/dobryvechir.pdf.
8. Зелінська Н. Сучасний редактор: проблеми професійного вишколу <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=218>: 03.06.2011.
9. Люзник М. Науково-популярні видання «Просвіти» як чинник формування національної свідомості та політичної думки українського народу <http://www.inst-ukr.lviv.ua/files/21/120Luzniak.pdf>
10. Тимошик М. Методика підготовки до друку текстів для наукових, науково-популярних, довідкових та навчальних видань. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1185>.